

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૦૩૫૩ / ૨૦૧૪

સાથે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪

સાથે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬

સાથે

સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૩૩૪૦ / ૨૦૧૭

માટે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી સી. એલ. સોની

સહી/—

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	ના.
૨.	રિપોર્ટરને રીફર કરવો કે નહીં?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

સાગર ઈનોવેટીવ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ- અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

પંજાબ નેશનલ બેંક અને ૧- સામાવાળા(ઓ)

=====

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન ૧૦૩૫૩ / ૨૦૧૪ માં ઉપસ્થિતિ:

શ્રી અશોક એલ. શાહ, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે એડવોકેટ

સુશ્રી નલિની એસ. લોઢા, સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ - ૨ માટે એડવોકેટ

નિયમ બજવણી સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ - ૨ માટે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં ઉપસ્થિતિ:

શ્રી અશોક એલ. શાહ, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે એડવોકેટ

શ્રી સૌરભ સોપારકર, સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ માટે શ્રી એ. એસ.

પાનેસર, એડવોકેટ સાથે સીનિયર એડવોકેટ

શ્રી સ્વપ્નેશ્વર ગૌતમ, સામાવાળા નં. ૩ માટે એજીપી

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬ માં ઉપસ્થિતિ:

શ્રી એ. આર. ગુપ્તા, આદિત્ય એ. ગુપ્તા, અરજદાર(ઓ) નં. ૧-૮ માટે

એડવોકેટ

સુશ્રી ક્ષણા વી. શેઠ, સુનીલ ડી. ભાવસાર સામાવાળા નં. ૧ માટે એડવોકેટ

સિવિલ એપ્લીકેશન ૩૩૪૦ / ૨૦૧૭ માં ઉપસ્થિતિ:

સુશ્રી ક્ષણા વી. શેઠ, સુનીલ ડી. ભાવસાર અરજદાર માટે એડવોકેટ

આદિત્ય એ. ગુપ્તા, સામાવાળા નં. ૧-૮ માટે એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી સી. એલ. સોની

તારીખ : ૨૩/૦૩/૨૦૧૭

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧. આ તમામ બાબતો સિક્યોરિટાઈઝેશન એન્ડ રિકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ ફાઇનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ એક્ટ, ૨૦૦૨ ('ધ એક્ટ') ની જોગવાઈઓ હેઠળ લેવાયેલા પગલાંથી નારાજ થઈને ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે. જોકે આ તમામ બાબતોમાં પક્ષકારો અલગ અલગ છે, પરંતુ ઉઠાવવામાં આવેલા સામાન્ય મુદ્દાઓમાંથી એક એ છે કે આ bad કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ પગલાં લેવાના હેતુ માટે જામીનદારને ઉધારલેનાર ગણી શકાય નહીં, તેથી આ તમામ અરજીઓ એકસાથે સાંભળવામાં આવે છે અને તેનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં ઉઠાવવામાં આવેલો એક વધારાનો મુદ્દો એ છે કે સામાવાળા નં. ૧, જે એક સિક્યોરિટાઈઝેશન અને રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની છે, તેની પાસે અરજદારોને સ્વતંત્ર રીતે ધીરાણ કરાયેલ અને નાણાકીય સંપત્તિનો ભાગ ન હોય તેવી રૂ. ૧૦ કરોડની રકમ વસૂલ કરવા માટે આ કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ પગલાં લેવાની કોઈ હકુમત નથી.

૨. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૦૩૫૩ / ૨૦૧૪ માં, ફક્ત ૨૬ માં
નીચે મુજબની પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવી છે:—

“(એ) આ માનનીય અદાલત એવું જાહેર કરતું સરટિઓરાઈનું રિટ
અથવા સરટિઓરાઈના સ્વરૂપમાં અન્ય કોઈ રિટ, નિર્દેશ અથવા
આદેશ જારી કરવા કૃપા કરશે કે કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(૪) ની
જોગવાઈઓ અરજદારને લાગુ પડતી નથી અને તેથી, બીજા
સામાવાળા દ્વારા સિક્યોરિટાઈઝેશન એન્ડ રિકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ
ફાઈનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યોરિટી
ઈન્ટરેસ્ટ એક્ટ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ કથિત રીતે જારી
કરાયેલી તારીખ ૧૩.૦૧.૨૦૧૪ ની નોટિસ અને સામાવાળા ન.
૨ દ્વારા અરજદારની મિલકતોનો સાંકેતિક કબજો લેવો એ
ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય છે અને કાયદાના કોઈ
અધિકાર વિનાનો છે.

(બી) કે સામાવાળા ન. ૨ દ્વારા ફ્રી પ્રેસ જર્નલ, મુંબઈ તારીખ
૮.૫.૨૦૧૪ માં પ્રકાશિત તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૧૪ ની જાહેરાત
ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય અને કાયદાના અધિકાર
વિનાની જાહેર કરવામાં આવે.

(સી) કે આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઢિંગ હોય ત્યારે, સામાવાળા, તેમના સેવકો અને એજન્ટોને આ માનનીય અદાલતના આદેશ દ્વારા સર્વે નં. ૧૧૯/૧૨૦/૧૨૩ મોજે નવાગામ, તાલુકો અંકલેશ્વર, જીલ્લો ભરૂચ ખાતેની અરજદારની મિલકતો સાથે કોઈપણ રીતે વ્યવહાર કરતા અટકાવવામાં આવે.

(ડી) કે આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઢિંગ હોય ત્યારે, સામાવાળા, તેમના સેવકો અને એજન્ટોને આ માનનીય અદાલતના આદેશ દ્વારા 'ફ્રી પ્રેસ જર્નલ', મુંબઈમાં બીજા સામાવાળા દ્વારા પ્રકાશિત સમાચાર પત્રની તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૧૪ ની જાહેરાતના અનુસંધાનમાં આગળ વધતા કોઈપણ રીતે અટકાવવામાં આવે.

(ઇ) કે આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઢિંગ હોય ત્યારે, સામાવાળાઓને સર્વે નં. ૧૧૯/૧૨૦/૧૨૩ મોજે નવાગામ, તાલુકો અંકલેશ્વર, જીલ્લો ભરૂચ ખાતેની તેમની મિલકતોનો કબજો અરજદારને પરત સોંપવા નિર્દેશ આપવામાં આવે.

(એફ)

(જી) "

૩. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં, ફક્ત ૪૮ માં નીચે મુજબની પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવી છે:—

(એ) આ માનનીય અદાલત એવું જાહેર કરતું સરટિઓરાઈનું રિટ અથવા સરટિઓરાઈના સ્વરૂપમાં અન્ય કોઈ રિટ, નિર્દેશ અથવા આદેશ જારી કરવા કૃપા કરશે કે કેસના તથ્યો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(૪) ની જોગવાઈઓ અરજદારને લાગુ પડતી નથી અને તેથી, બીજા સામાવાળા દ્વારા સિક્યોરિટાઈઝેશન એન્ડ રિકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ ફાઈનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ એક્ટ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ કથિત રીતે જારી કરાયેલી તારીખ ૧૮.૧૧.૨૦૧૩ ની નોટિસ ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય છે અને કાયદાના કોઈ અધિકાર વિનાની છે.

(બી) કે આ માનનીય અદાલત એવું જાહેર કરવા કૃપા કરશે કે વિદ્વાન ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટનો તારીખ ૨૧.૬.૨૦૧૪ નો આદેશ જેણે એપ્લીકેશન નં. ઇ. સી./એમ. એ. જી./ સિક્યુ/ વાસી ૨૭૧૩ / ૨૦૧૪ ની નકલો અને તેની સાથે રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો માટેની તથા અરજદારોને તેમનો જવાબ દાખલ કરવા

માટે સમય આપવાની અરજદારની અરજીને ફગાવી દીધી છે તે ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય છે અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો વિરુદ્ધ છે.

(સી) કે આ માનનીય અદાલત એવું જાહેર કરવા કૃપા કરશે કે વિદ્વાન ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, વડોદરાનો એપ્લીકેશન ન. ઇ. સી./એમ. એ. જી./ સિક્યુ/ વાસી ૨૭૧૩ / ૨૦૧૪ પરનો આદેશ ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય છે અને હકુમત વિનાનો છે અને તેને રદ કરવા અને સેટ અસાઈડ કરવા કૃપા કરશે.

(ડી) કે આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઝિંગ હોય ત્યારે, સામાવાળાઓ, તેમના સેવકો અને એજન્ટોને આ માનનીય અદાલતના આદેશ દ્વારા અરજદારની સબ-રજીસ્ટ્રેશન ડિસ્ટ્રિક્ટ સાવલી, રજીસ્ટ્રેશન ડિસ્ટ્રિક્ટ વડોદરાના વડદલા (દેવપુરા) ગામની આશરે ૩૨૬૪૭ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી આર. એસ. ન. ૧૧૧/પેકી ખાતેની મિલકતો તેમજ તેના પ્લાન્ટ અને મશીનરી અને અન્ય જંગમ મિલકતોનો કબજો લેતા કોઈપણ રીતે અટકાવવામાં આવે.

(ઇ) કે આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઝિંગ હોય ત્યારે, અરજી ન. ઇ. સી./એમ. એ. જી./ સિક્યુ/

વાસી ૨૭૧૩ / ૨૦૧૪ પર પસાર કરાયેલા વિદ્વાન ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, વડોદરાના તારીખ ૨૮.૭.૨૦૧૪ ના આદેશની કામગીરી અને અમલવારી પર સ્ટે મૂકવામાં આવે.

(એફ)

(જી)"

૪. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬ માં, અરજદારોએ ફરરા ૨૮ માં નીચે મુજબની પ્રાર્થના કરી છે:-

“(એ) આપ નામદારશ્રી એવું જાહેર કરતું સરટિઓરાઈનું રિટ, અથવા સરટિઓરાઈના સ્વરૂપમાં અન્ય કોઈ રિટ, નિર્દેશ અથવા આદેશ જારી કરવા કૃપા કરશો કે કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(૪) ની જોગવાઈઓ અરજદારોને લાગુ પડતી નથી અને તેથી, સિક્યોરિટાઈઝેશન એન્ડ રિકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ ફાઈનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ એક્ટ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૧૩(૨) ની જોગવાઈઓ હેઠળ સામાવાળા દ્વારા જારી કરાયેલ આ અરજીના એનેક્ચર બી ખાતેની તારીખ ૦૮.૦૬.૨૦૧૬ ની નોટિસ અને એનેક્ચર ઈ ખાતે સામાવાળા દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૨૪.૦૮.૨૦૧૬ ની કબજા નોટિસ

દ્વારા સાંકેતિક કબજો લેવો એ ગેરકાયદેસર, અસ્તિત્વહીન અને શૂન્ય છે અને હકુમત વિનાનો છે અને ન્યાયના હિતમાં ઉપરોક્ત નોટિસોને રદ કરવા અને સેટ અસાઈડ કરવા માટે મેન્ડમસ, સરટિઓરાઈનું રિટ અથવા અન્ય કોઈ રિટ, નિર્દેશ અથવા આદેશ જારી કરશો.

(બી) આપ નામદારશ્રી સામાવાળા દ્વારા આ અરજીના એનેક્ચર ઈખાતે જારી કરાયેલ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ (એન્ફોર્સમેન્ટ) રૂલ્સ, ૨૦૦૨ ના નિયમ ૮(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૪) હેઠળની તારીખ ૨૪.૦૮.૨૦૧૬ ની કબજા નોટિસને ગેરકાયદેસર અને સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ (એન્ફોર્સમેન્ટ) રૂલ્સ, ૨૦૦૨ ના નિયમ ૮(૨) ના ભંગમાં જારી કરાયેલ હોવાથી તેને રદ કરવા અને સેટ અસાઈડ કરવા કૃપા કરશો અને ન્યાયના હિતમાં ઉપરોક્ત નોટિસને રદ કરવા અને સેટ અસાઈડ કરવા માટે મેન્ડમસ, સરટિઓરાઈનું રિટ અથવા અન્ય કોઈ રિટ, નિર્દેશ અથવા આદેશ જારી કરશો.

(સી) આપ નામદારશ્રી આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેન્ડિંગ હોય ત્યારે, અરજદારો/ જામીનદારોની સ્થાવર મિલકત અંગે સાર્ફેસી એક્ટ, ૨૦૦૨ અને સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ (એન્ફોર્સમેન્ટ) રૂલ્સ, ૨૦૦૨ હેઠળ આગળના પગલાં

લેતા સામાવાળા ન. ૧ અને/અથવા તેમના એજન્ટો, સેવકોને
અટકાવવા કૃપા કરશો.
(ડી)

આ અરજીમાં, મુખ્ય બાબતમાં મંજૂર કરાયેલ વચગાળાની રાહતને દૂર કરવા
માગતી સિવિલ અરજી બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના સામાવાળા- અધિકૃત અધિકારી
દ્વારા પસંદ કરવામાં આવી છે. મુખ્ય બાબતની આખરી સુનાવણી થઈ ગઈ
હોવાથી આવી સિવિલ અરજી પર વિચાર કરવાની જરૂર નથી.

પ. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૦૩૫૩ / ૨૦૧૪ અને ૧૧૪૩૭ /
૨૦૧૪ માં અરજદારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી અશોક એલ. શાહ
અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬ માં અરજદાર માટે
હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ગુપ્તાએ રજૂઆત કરી હતી કે આ કાયદો
અરજદારોને લાગુ પડતો નથી કારણ કે તેઓ ધિરાણ લેનારા ઉધારલેનાર નથી
પરંતુ તેઓ જામીનદાર છે. તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩
હેઠળના પગલાં માત્ર તેવા ઉધારલેનાર સામે જ લઈ શકાય જે ધિરાણની
પુનઃચુકવણીમાં ડિફોલ્ટ કરે છે અને સિક્યોર્ડ કેડિટર પાસેનું જેનું ખાતું
એનપીએ તરીકે વર્ગીકૃત થયેલું હોય. તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે જામીનદાર
નાણાકીય સહાય ચૂકવવા માટે જવાબદાર ન હોવાથી, કોઈ ડિફોલ્ટ કરવાનો કે

તેના ખાતાને એનપીએ તરીકે વર્ગીકૃત કરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે જોકે કાયદાની કલમ ૨(એફ) માં 'ઉધારલેનાર' ની વ્યાખ્યામાં જામીનદારોનો સમાવેશ થાય છે, છતાં કાયદા હેઠળ કોઈ પગલાં લેવાના સંદર્ભમાં, ઉધારલેનાર બે પ્રકારના હોય છે; એટલે કે 'હકીકતમાં-ઉધારલેનાર' અને 'કાયદાકીય રીતે-ઉધારલેનાર'. કલમ ૧૩ ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ આપતાં, તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે કલમ ૧૩ હેઠળ વિચારવામાં આવેલા પગલાં નાણાકીય સહાય લેનાર ઉધારલેનાર સામે છે અને જામીનદાર કે ગીરો મુકનાર સામે નથી. 'ડિફિકલ્ટ' ની વ્યાખ્યાનો પણ સંદર્ભ આપતાં, તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે દેવાની બિન-ચુકવણી એ ધિરાણનો લાભ લેનારા ઉધારલેનારોને સંદર્ભિત છે અને જામીનદારોને નહીં અને તેથી, કાયદાની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને કલમ ૧૩, તેમને લાગુ પડશે નહીં. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ગુપ્તાએ વધારાની દલીલ ઉઠાવી હતી કે અરજદારની મિલકતનો કબજો સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ (એન્ફોર્સમેન્ટ) રૂલ્સ, ૨૦૦૨ ('ધ રૂલ્સ') ના નિયમ ૮ હેઠળની ફરજિયાત પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના કાયદાની કલમ ૧૩(જ) હેઠળની સત્તાઓનો કથિત ઉપયોગ કરીને લેવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, આ અદાલતની અસાધારણ હકુમત મેળવવા માટે અરજદાર વ્યાજબી છે. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી શાહે સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં વધારાની રજૂઆત પણ કરી હતી કે સામાવાળા બેંક કે નાણાકીય સંસ્થા નથી પરંતુ તે એક સિક્યોરિટાઈઝેશન કંપની છે જેને ઉધારલેનારને સ્વતંત્ર રીતે મંજૂર

કરાયેલા ધિરાણના લેણાં વસૂલ કરવા માટે જામીનદાર સામે કલમ ૧૩ ની જોગવાઈઓ લાગુ કરવાની કોઈ હકુમત નથી. શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળના પગલાં રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા નાણાકીય સંપત્તિ વસૂલ કરવા માટે લઈ શકાય પરંતુ ઉધારલેનારને મંજૂર કરાયેલ નવા ધિરાણ/ નાણાકીય સહાયની વસૂલાત માટે નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ અરજીના અરજદારને નવું ધિરાણ તરીકે રૂ. ૧૦ કરોડ આપવામાં આવ્યા હતા અને આવા નવા ધિરાણના સંબંધમાં લેણાંની વસૂલાત માટે આ કાયદો લાગુ પડતો નથી. કાયદાની કલમ ૫(૨) નો સંદર્ભ આપતાં, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સિક્યોરિટાઈઝેશન અથવા એસેટ રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપનીને અરજદારને સ્વતંત્ર ધિરાણ માટે કાયદા હેઠળ ડીમ્ડ લેન્ડર ગણી શકાય નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે જો રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની કાયદાની કલમ ૫(૨) ની અંદર ડીમ્ડ લેન્ડર નથી, તો તે ઉધારલેનારને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા નવા ધિરાણના સંબંધમાં કાયદાની કલમ ૧૩ ની જોગવાઈઓનો આશ્રય લઈને જામીનદાર પાસેથી કોઈ લેણાં વસૂલ કરવા માટે અધિકૃત નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કલમ ૯ દેવાં- એનપીએ ના પુનઃશક્યુલિંગ માટે જોગવાઈ કરે છે પરંતુ અન્ય લેણાંના પુનઃરચના માટે નહીં. શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ અરજદારોની મિલકતનો કબજો લેવાનું પગલું હકુમત વિનાનું હોવાથી, અદાલત ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની અસાધારણ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

૬. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પાનેસર સાથે ઉપસ્થિત વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી સૌરભ સોપારકર, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૦૩૫૩ / ૨૦૧૪ માં ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી લોઢા અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૫૫૯૯ / ૨૦૧૬ માં ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ભાવસારે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ લેવાયેલા પગલાં સામે કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ અપીલનો વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવાથી, અરજદારોને આવા વૈધાનિક ઉપાયનો લાભ લેવા માટે મોકલવા જોઈએ. તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે કાયદા હેઠળ વ્યાખ્યાયિત 'ઉધારલેનાર' નો અર્થ એ પણ થાય છે કે જે વ્યક્તિએ કોઈ બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થા દ્વારા મંજૂર કરાયેલ નાણાકીય સહાય માટે જામીનગીરી તરીકે કોઈ જામીન આપ્યા હોય અથવા કોઈ ગીરો કે ગીરો મુક્યો હોય. તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે કાયદો ઘડવાનો હેતુ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટના અમલીકરણ દ્વારા નાણાકીય સંપત્તિની ઝડપી વસૂલાત માટેના પગલાં અપનાવીને એનપીએ ઘટાડવાનો છે, ત્યારે ધારાસભાનો હેતુ એવો કહી શકાય કે આ કાયદો જામીનદારો/ ગીરો મુકનારોને પણ લાગુ પડશે અને કલમ ૧૩ હેઠળ વિચારાયેલા પગલાં આવા જામીનદારો અને ગીરો મુકનારો સામે પણ લઈ શકાય. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં, વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી સોપારકરે દલીલ કરી હતી કે સામાવાળા નં.

૧ ખાનગી કંપની હોવાથી, તેની સામે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી પોષણક્ષમ રહેશે નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અન્યથા પણ, ઉધારલેનારને આપવામાં આવેલી રૂ. ૧૦ કરોડની નાણાકીય સહાય પુનઃરચના કરાયેલા લેણાં/દેવાનો ભાગ હતી અને સામાવાળા કંપની સિક્યોર્ડ ક્રેડિટરની વ્યાખ્યાના અર્થમાં સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર હોવાથી, તેને કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ પગલાં લેવાની હકુમત છે.

૭. પક્ષકારોના વિદ્વાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા પછી અદાલત માલેમ પડે છે કે તમામ અરજીઓ કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ અરજદારોની સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો કબજો લેવાનું પગલું લેવાયા પછી દાખલ કરવામાં આવી છે. કાયદાની કલમ ૧૭ સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર અથવા તેના અધિકૃત અધિકારી દ્વારા લેવાયેલા કાયદાની કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ પગલાંથી નારાજ થયેલા ઉધારલેનાર સહિતની કોઈપણ વ્યક્તિને અપીલના ઉપાયની જોગવાઈ કરે છે. ઉપ-કલમ (૨) મુજબ કલમ ૧૭ ની જોગવાઈ અનુસાર, ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ (ડીઆરટી) ને એ વિચારવાની હકુમત છે કે સિક્યોરિટીના અમલીકરણ માટે સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર દ્વારા લેવામાં આવેલા કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ પગલાં આ કાયદા અથવા તે હેઠળ બનાવેલા નિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર છે કે નહીં. ઉપ-કલમ (૩) માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ, જો ડીઆરટીને જણાય કે કાયદાની કલમ ૧૩(૪)

હેઠળ લેવાયેલા પગલાં કાયદા અથવા નિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર નથી અને સિક્યોર્ડ સંપત્તિનું સંચાલન ઉધારલેનારને પુનઃસ્થાપિત કરવાની અથવા સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો કબજો ઉધારલેનારને પુનઃસ્થાપિત કરવાની જરૂર છે, તો તે આદેશ દ્વારા જાહેર કરી શકે છે કે કાયદાની કલમ ૧૩(જ) હેઠળ સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર દ્વારા લેવાયેલા કોઈપણ પગલાંનો આશ્રય અમાન્ય છે અને સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો કબજો ઉધારલેનારને પુનઃસ્થાપિત કરી શકે છે અથવા સિક્યોર્ડ સંપત્તિનું સંચાલન ઉધારલેનારને પુનઃસ્થાપિત કરી શકે છે અને કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (જ) હેઠળ લેવાયેલા આશ્રયના સંબંધમાં તે યોગ્ય અને જરૂરી ગણે તેવો આગળનો આદેશ પસાર કરી શકે છે. આમ, કાયદાની કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (જ) હેઠળ લેવાયેલા પગલાંથી નારાજ થયેલી કોઈપણ વ્યક્તિ માટે કલમ ૧૭ હેઠળ અપીલનો ઉપલબ્ધ વૈધાનિક ઉપાય અસરકારક અને સંપૂર્ણ છે.

૮. જોકે, અરજદારો વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જ્યારે આ કાયદો અરજદારોને લાગુ પડતો નથી અથવા અરજદારો સામે કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (જ) હેઠળ લેવાયેલા પગલાં હકુમત વિનાના છે, ત્યારે અરજદારો ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ અદાલતની અસાધારણ હકુમત મેળવવા માટે હકદાર છે અને તેમને વૈકલ્પિક ઉપાય માટે મોકલી શકાય નહીં.

૯. કાયદો અરજદારોને લાગુ પડતો નથી અને કલમ ૧૩(૪) હેઠળ લેવાયેલા પગલાં હકુમત વિનાના છે તેવી દલીલો મુખ્યત્વે એવા અનુમાન પર આધારિત છે કે અરજદારોએ નાણાકીય સહાય લીધી નથી પરંતુ ઉધારલેદારો દ્વારા લેવાયેલી નાણાકીય સહાય માટે સિક્યોરિટી તરીકે જામીન આપ્યા છે, તેથી તેઓ ધિરાણ પરત ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઉધારલેનાર કહી શકાય નહીં અને આવા ધિરાણની પુનઃચૂકવણીમાં ડિફોલ્ટ કર્યું છે તેમ કહી શકાય નહીં અને એવા અનુમાન પર પણ કે જામીનદારોના ખાતા સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર દ્વારા નિભાવવામાં આવતા ન હોવાથી, જામીનદારના ખાતાને એનપીએ તરીકે વર્ગીકૃત કરવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી.

૧૦. સિક્યોર્ડ દેવાની વસૂલાત માટે જામીનદાર/ ગીરો મુકનાર સામે કલમ ૧૩ હેઠળ કાર્યવાહી કરી શકાય કે કેમ તે પ્રશ્ન અંગે, અદાલતને કાયદો ઘડવાના હેતુઓ અને કારણોના નિવેદનમાંથી અને કાયદાની યોજનામાંથી જણાય છે કે જો જામીનદારો અથવા ગીરો મુકનારોને કાયદાના વ્યાપમાંથી બાદ કરવામાં આવે, તો તે ધારાસભા દ્વારા પ્રાપ્ત કરવા ધારેલા હેતુઓથી વિપરીત થશે. હેતુઓ અને કારણોનું નિવેદન નીચે મુજબ છે:—

ભારતના અર્થતંત્રને ઝડપથી વિકસાવવામાં સફળતા મેળવવાના પ્રયાસોમાં નાણાકીય ક્ષેત્ર મુખ્ય ચાલકોમાંનું એક રહ્યું છે. જ્યારે ભારતમાં બેંકિંગ ઉદ્યોગ આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રુડેન્શિયલ ધોરણો અને

એકાઉન્ટિંગ પદ્ધતિઓનું ઉત્તરોત્તર પાલન કરી રહ્યો છે, ત્યારે કેટલાક એવા ક્ષેત્રો છે જેમાં બેંકિંગ અને નાણાકીય ક્ષેત્રને વિશ્વના નાણાકીય બજારોના અન્ય સહભાગીઓની તુલનામાં સમાન તક મળતી નથી. બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓની નાણાકીય સંપત્તિના સિક્યોરિટાઇઝેશનને સરળ બનાવવા માટે કોઈ કાનૂની જોગવાઈ નથી. વધુમાં, આંતરરાષ્ટ્રીય બેંકોથી વિપરીત, ભારતમાં બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓ પાસે સિક્યોરિટીઝનો કબજો લેવાની અને તેમને વેચવાની સત્તા નથી. વાણિજ્યિક વ્યવહારો સંબંધિત આપણું વર્તમાન કાનૂની માળખું બદલાતી વાણિજ્યિક પદ્ધતિઓ અને નાણાકીય ક્ષેત્રના સુધારાઓ સાથે તાલ મિલાવી શક્યું નથી. જેના પરિણામે ડિફોલ્ટિંગ લોનની વસૂલાતનો ધીમો દર અને બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓની બિન-કામગીરી સંપત્તિઓનું વધતું સ્તર જોવા મળ્યું છે. બેંકિંગ ક્ષેત્રના સુધારાઓની તપાસના હેતુ માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ગઠિત નરસિંહમ કમિટી ૧ અને ૨ અને અધ્યારુજના કમિટીએ આ ક્ષેત્રોના સંદર્ભમાં કાનૂની વ્યવસ્થામાં ફેરફારોની જરૂરિયાત પર વિચાર કર્યો છે. આ સમિતિઓએ, અન્ય બાબતોની સાથે, સિક્યોરિટાઇઝેશન માટે નવા કાયદાના ઘડતર અને બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓને અદાલતના હસ્તક્ષેપ વિના

સિક્યોરિટીઝનો કબજો લેવા અને તેમને વેચવા માટે સત્તા આપવાનું સૂચન કર્યું છે. આ સૂચનો પર કાર્ય કરતા, નાણાકીય સંપત્તિના સિક્યોરિટાઇઝેશન અને રિકન્સ્ટ્રક્શન અને સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટના અમલીકરણને નિયંત્રિત કરવા માટે અને તેની સાથે જોડાયેલી કે આનુષંગિક બાબતો માટે સિક્યોરિટાઇઝેશન એન્ડ રિકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ ફાઇનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ વટહુકમ, ૨૦૦૨ ૨૧ જૂન, ૨૦૦૨ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો. વટહુકમની જોગવાઈઓ બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓને લાંબા ગાળાની સંપત્તિઓ મેળવવા, તરલતાની સમસ્યાનું સંચાલન કરવા, સંપત્તિ જવાબદારીની અસમાનતાઓને દૂર કરવા અને સિક્યોરિટીઝનો કબજો લેવાની, તેમને વેચવાની અને વસૂલાત અથવા પુનઃચના માટેના પગલાં અપનાવીને બિન-કામગીરી સંપત્તિઓ ઘટાડવાની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને વસૂલાતમાં સુધારો કરવા માટે સક્ષમ બનાવશે.

હેતુઓ અને કારણોના નિવેદનમાં જણાવ્યા મુજબ, ડિકોર્ટીંગ લોનની વસૂલાતના ધીમા દર અને બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓની બિન-કામગીરી સંપત્તિઓના વધતા સ્તરમાંથી બહાર આવવા માટે, નાણાકીય સંપત્તિના સિક્યોરિટાઇઝેશન અને રિકન્સ્ટ્રક્શન અને સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટના

અમલીકરણને નિયંત્રિત કરવા માટે અને તેની સાથે જોડાયેલી કે આનુષંગિક બાબતો માટે આ કાયદો ઘડવામાં આવ્યો છે.

૧૧. 'ઉધારલેનાર' ની વ્યાખ્યા તેના વ્યાપમાં એવી વ્યક્તિને પણ આવરી લે છે જેણે કોઈ બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થા દ્વારા મંજૂર કરાયેલ નાણાકીય સહાય માટે સિક્યોરિટી તરીકે જામીન આપ્યા હોય અથવા કોઈ ગીરો કે ગીરો મુક્યો હોય. સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ એટલે કલમ ૩૧ માં નિર્દિષ્ટ કરેલા સિવાયના કોઈપણ ગીરો, ચાર્જ, હાયપોથેકેશન, એસાઈનમેન્ટ સહિત કોઈપણ સિક્યોર્ડ ક્રેડિટરની તરફેણમાં મિલકત પર બનાવેલ કોઈપણ પ્રકારનો અધિકાર, ટાઈટલ અથવા હિત. બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થાના દેવાને સુરક્ષિત કરવા માટે સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટની રચના આ કાયદાની કલમ ૩૧ ની અંદર આવતી નથી. સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ કાયદાની કલમ ૨(ઝેડબી) માં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબ સિક્યોરિટી એગ્રીમેન્ટ હેઠળ બનાવી શકાય છે અને આવા સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટની રચના પર, બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થાનું દેવું સિક્યોર્ડ થાય છે. તેથી, જે વ્યક્તિએ કોઈ બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થા દ્વારા મંજૂર કરાયેલ નાણાકીય સહાય માટે સિક્યોરિટી તરીકે કોઈ જામીન આપ્યા હોય અથવા કોઈ ગીરો કે ગીરો મુક્યો હોય, તે આ કાયદા હેઠળના 'ઉધારલેનાર' ના અર્થમાં ઉધારલેનાર છે.

૧૨. કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૧), જે મિલકત ટ્રાન્સફર એક્ટની કલમ ૬૯ અને ૬૯એ માં ગમે તે સમાવિષ્ટ હોય તેમ છતાં અને અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલના હસ્તક્ષેપ વિના, આ કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર કોઈપણ સિક્યોર્ડ કેડિટરની તરફેણમાં નિર્માણ થયેલા કોઈપણ સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટના અમલીકરણ માટે જોગવાઈ કરે છે, તે સ્પષ્ટપણે ધારાસભાના આશયનો નિર્દેશ કરે છે કે આ કાયદો જામીનદાર અથવા ગીરો મુકનાર સામે સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટનો અમલ કરીને સિક્યોર્ડ દેવાની વસૂલાત માટે લાગુ પડે છે.

૧૩. કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૨) ને તેની ઉપ-કલમ (૩) સાથે વાંચવામાં આવે ત્યારે, તે સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે જ્યારે ઉધારલેનાર, જે સિક્યોરિટી એગ્રીમેન્ટ હેઠળ સિક્યોર્ડ કેડિટર માટે જવાબદારી હેઠળ છે, સિક્યોર્ડ દેવું અથવા તેનો કોઈ હમો પરત ચૂકવવામાં ડિફોલ્ટ કરે છે અને આવા દેવાના સંબંધમાં તેનું ખાતું એનપીએ તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે, ત્યારે સિક્યોર્ડ કેડિટર ધિરાણ/ નાણાકીય સહાયના વાસ્તવિક ઉધારલેનારને, જેને વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી શાહ દ્વારા 'હકીકતમાં-ઉધારલેનાર' તરીકે સંદર્ભિત કરવામાં આવે છે અને જામીનદાર/ ગીરો મુકનારને પણ, જેને શ્રી શાહ દ્વારા 'કાયદાકીય રીતે-ઉધારલેનાર' તરીકે સંદર્ભિત કરવામાં આવે છે, તેમને આપેલી જામીનગીરી હેઠળ સિક્યોર્ડ કેડિટર પ્રત્યેની જવાબદારી અદા કરવા નોટિસ જારી

કરી શકે છે અને આવી જવાબદારી અદા કરવામાં નિષ્ફળ જતાં, કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળના પગલાં લઈને સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો અમલ કરી શકે છે.

૧૪. આમ, જોકે નાણાકીય સહાયની પુનઃચુકવણીમાં ડિફોલ્ટ તે વ્યક્તિ દ્વારા થાય છે જે આવી નાણાકીય સહાયનો વાસ્તવિક ઉધારલેનાર છે અને જેને 'ડિફોલ્ટ' ની વ્યાખ્યા લાગુ પડે છે તેમ કહી શકાય, છતાં બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થા દ્વારા આપવામાં આવેલી નાણાકીય સહાય માટે સિક્યોરિટી તરીકે જામીન આપનાર અથવા ગીરો મુકનાર વ્યક્તિનો ખાસ કરીને 'ઉધારલેનાર' ની વ્યાખ્યામાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હોય, જામીનદાર/ ગીરો મુકનાર સિક્યોર્ડ દેવું વસૂલ કરવાના પગલાં લેવા માટે કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(૪) માં આવરી લેવાશે.

૧૫. જ્યારે આ કાયદાનો હેતુ સિક્યોર્ડ દેવાની ઝડપી વસૂલાતનો છે જે એનપીએ છે, જે અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલના હસ્તક્ષેપ વિના સિક્યોરિટી ઇન્ટેરેસ્ટના અમલીકરણ દ્વારા પ્રાપ્ત કરી શકાય છે, ત્યારે જામીનદારો/ ગીરો મુકનારો સામે સિક્યોર્ડ દેવાની વસૂલાત માટે આ કાયદાની જોગવાઈઓ હેઠળ કાર્યવાહી કરવાનો આશય સ્પષ્ટ છે. કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૧૧) માં કરવામાં આવેલી જોગવાઈ એ જામીનદાર/ ગીરો મુકનાર સામે સિક્યોર્ડ દેવાની વસૂલાત માટે કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(૪) ની જોગવાઈઓ લાગુ કરવાના

ધારાસભાના આશયનો વધુ એક નિર્દેશ છે. તે જોગવાઈ કરે છે કે આ કલમ હેઠળ અથવા આ કલમ દ્વારા સિક્યોર્ડ કેડિટરને આપવામાં આવેલા અધિકારોને બાધ આવ્યા વિના, સિક્યોર્ડ કેડિટર આ કાયદા હેઠળની સિક્યોર્ડ સંપત્તિના સંબંધમાં ઉપ-કલમ (જ) ના ખંડ (એ) થી (ડી) માં નિર્દિષ્ટ કરેલા કોઈ પગલાં પહેલાં લીધા વિના ગીરો મૂકેલી સંપત્તિ વેચવા માટે જામીનદારો સામે કાર્યવાહી કરવા માટે હકદાર રહેશે. આમ, ઉપ-કલમ (૧૧) દર્શાવે છે કે સિક્યોર્ડ કેડિટરને સિક્યોરિટીના અમલીકરણ માટે કલમ ૧૩ હેઠળ જામીનદાર અથવા ગીરો મુકનાર સામે કાર્યવાહી કરવાનો અધિકાર છે. બાબતના આવા દષ્ટિકોણમાં, એવી દલીલ કે આ કાયદો જામીનદારો અથવા ગીરો મુકનારોને લાગુ પડતો નથી અને તેમની સામે કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ કોઈ કાર્યવાહી કરી શકાય નહીં તે સ્વીકારી શકાય નહીં. કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (જ) હેઠળ લેવાયેલા પગલાંથી નારાજ થયેલા જામીનદારો અથવા ગીરો મુકનારો, કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ અપીલનો તેમનો વૈધાનિક ઉપાય મેળવી શકે છે.

૧૬. યુનાઈટેડ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા વિરૂદ્ધ સત્યવતી ટંડન અને અન્ય જે (૨૦૧૦) ૮ એસસીસી ૧૧૦ માં અહેવાલ થયેલ છે તેના કેસમાં, માયાદ્વાર સર્વોચ્ચ અદાલતે તેમાં રહેલા અપીલકર્તા તેમાં રહેલા સામાવાળા નં. ૧- જામીનદારને કલમ ૧૩(૨) અને ૧૩(જ) હેઠળ નોટિસ જારી કરી શક્યા હોત કે કેમ અને બાકી લેણાંની વસૂલાત માટે ઉધારલેનાર એટલે કે તેમાં રહેલા

સામાવાળા નં. ૨ સામે પહેલાં કાર્યવાહી શરૂ કર્યા વિના કાયદાની કલમ ૧૪ હેઠળ અરજી દાખલ કરી શક્યા હોત કે કેમ તે પ્રશ્નની તપાસ કરતી વખતે, ફરિયાદી ૪૨ અને ૪૩ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:—

૪૨. આક્ષેપિત આદેશને રદ કરવો જોઈએ તે માટેનું બીજું કારણ પણ છે. જો સામાવાળા નં. ૧ ને કલમ ૧૩(૪) હેઠળ જારી કરાયેલી નોટિસ અથવા કલમ ૧૪ હેઠળ લેવાયેલા પગલાં સામે કોઈ સ્પષ્ટ ફરિયાદ હતી, તો તે કલમ ૧૭(૧) હેઠળ અરજી દાખલ કરીને ઉપાય મેળવી શક્યા હોત. કલમ ૧૭(૧) માં વપરાયેલ 'કોઈપણ વ્યક્તિ' શબ્દપ્રયોગ વ્યાપક અર્થ ધરાવે છે. તે તેના વ્યાપમાં, માત્ર ઉધારલેનારને જ નહીં પરંતુ જામીનદાર અથવા અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ જે કલમ ૧૩(૪) અથવા કલમ ૧૪ હેઠળ લેવાયેલા પગલાંથી પ્રભાવિત થઈ શકે છે તેને પણ લે છે. ટ્રિબ્યુનલ અને એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ બંનેને કલમ ૧૭ અને ૧૮ હેઠળ વચગાળાના આદેશો પસાર કરવાની સત્તા છે અને તેમણે નક્કી કરેલી સમયસીમામાં બાબતોનો નિર્ણય કરવાનો રહે છે. આથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સાર્ફેસી એક્ટ હેઠળ નારાજ વ્યક્તિ માટે ઉપલબ્ધ ઉપાયો ઝડપી અને અસરકારક બંને છે.

૪૩. દુર્ભાગ્યે, ઉચ્ચ ન્યાયાલયે પ્રસ્થાપિત કાયદાની અણદેખી કરી કે જો નારાજ વ્યક્તિ માટે અસરકારક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય તો ઉચ્ચ ન્યાયાલય સામાન્ય રીતે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી ગ્રાહ્ય રાખશે નહીં અને ટેક્સ, સેસ, ફી, અન્ય પ્રકારના જાહેર નાણાં અને બેંકો અને અન્ય નાણાકીય સંસ્થાઓના લેણાંની વસૂલાતને લગતી બાબતોમાં આ નિયમ વધુ સખત રીતે લાગુ પડે છે. અમારા મતે, જાહેર લેણાં વગેરેની વસૂલાત માટે લેવાયેલા પગલાંને પડકારતી અરજીઓ સાથે કામ કરતી વખતે, ઉચ્ચ ન્યાયાલયે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે સંસદ અને રાજ્ય વિધાનસભાઓ દ્વારા આવા લેણાંની વસૂલાત માટે ઘડવામાં આવેલા કાયદાઓ પોતાનામાં સંહિતા છે કારણ કે તેમાં માત્ર લેણાંની વસૂલાત માટેની વ્યાપક પ્રક્રિયા સમાવિષ્ટ નથી પરંતુ કોઈપણ નારાજ વ્યક્તિની ફરિયાદ નિવારણ માટે અધે-ન્યાયિક સંસ્થાઓની રચના પણ વિચારવામાં આવી છે. તેથી, આવા તમામ કિસ્સાઓમાં, ઉચ્ચ ન્યાયાલયે આગ્રહ રાખવો જોઈએ કે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ ઉપાય મેળવતા પહેલાં, વ્યક્તિએ સંબંધિત કાયદા હેઠળ ઉપલબ્ધ ઉપાયો પૂર્ણ કરવા જ જોઈએ.

૧૭. જગદીશ સિંહ વિરૂદ્ધ હીરાલાલ અને અન્ય જે (૨૦૧૪) ૧ એસસીસી ૪૭૯ માં અહેવાલ થયેલ છે તેના કેસમાં, માયાદ્વાર સર્વોચ્ચ અદાલતે કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ અપીલના ઉપાયની ઉપલબ્ધતાના પ્રશ્ન પર ફરરા ૧૯ થી ૨૫ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:—

૧૮. કલમ ૧૭ માં વપરાયેલ 'કોઈપણ વ્યક્તિ' શબ્દપ્રયોગ વ્યાપક અર્થ ધરાવે છે અને તેના વ્યાપમાં માત્ર ઉધારલેનારને જ નહીં પરંતુ જામીનદાર અથવા અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ જે સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ લેવાયેલા પગલાંથી પ્રભાવિત થઈ શકે છે તેને પણ લે છે. સત્યવતી ટંડનના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકાય છે.

૨૦. તેથી, કલમ ૧૭ માં સંદર્ભિત 'કોઈપણ વ્યક્તિ' શબ્દપ્રયોગ દવામાંના વાદીઓને પણ આવરી લેશે. તેથી, સિવિલ દાવો પોષણક્ષમ છે કે નહીં તે પ્રશ્નને ધ્યાનમાં લીધા વિના, સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટ હેઠળ જ, આવી વ્યક્તિઓને ઉપાય પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે જેથી કરીને જો બેંક (સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર) સિક્યોર્ડ સંપત્તિના વેચાણ સહિતનું કોઈ પગલું અપનાવે, જેના

પર વાદીઓ હિતનો દાવો કરે છે, તો તેઓ સિક્ચોરિટાઇઝેશન એક્ટની કલમ ૧૭ ની જોગવાઈઓનો આશ્રય લઈ શકે.

૨૧. સિક્ચોરિટાઇઝેશન એક્ટની કલમ ૩૪ સિવિલ અદાલતની હકુમતને બહાર રાખે છે. સરળ સંદર્ભ માટે, આપણે સિક્ચોરિટાઇઝેશન એક્ટની કલમ ૩૪ ને બહાર ધરી શકીએ છીએ, જે નીચે મુજબ છે:

'૩૪. સિવિલ અદાલતની હકુમત રહેશે નહીં – કોઈપણ સિવિલ અદાલતને એવી કોઈ બાબતના સંદર્ભમાં કોઈ દાવો અથવા કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખવાની હકુમત રહેશે નહીં જેનો નિર્ણય કરવા માટે ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ આ કાયદા હેઠળ અથવા તે દ્વારા સક્ષમ છે અને આ કાયદા હેઠળ અથવા બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓના દેવાની વસૂલાત કાયદો, ૧૯૯૩ (૧૯૯૩ નો ૫૧) હેઠળ એનાયત કરાયેલી કોઈપણ સત્તાના અનુસંધાનમાં લેવાયેલા અથવા લેવાના કોઈપણ પગલાના સંદર્ભમાં કોઈ અદાલત અથવા અન્ય સત્તાધિકારી દ્વારા કોઈ મનાઈહુકમ મંજૂર કરવામાં આવશે નહીં.

૨૨. કલમ ૩૪ નો વ્યાપ માર્ડિયા કેમિકલ્સ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે આવ્યો હતો અને આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

'૫૦. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં જોગવાઈ કર્યા મુજબના પગલાં લેવાયા પછી જ ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ ગ્રાહ્ય રાખવા યોગ્ય છે અને કલમ ૩૪ એ ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ જે બાબતનો નિર્ણય કરવા માટે સક્ષમ હોય તેના સંબંધમાં કોઈ કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે. આમ કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ કોઈ પગલું લેવાય તે પહેલાં, સામાવાળાઓના એડવોકેટોમાંથી એક શ્રી સાલ્વે દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સિવિલ અદાલતમાં પહોંચવામાં કોઈ અવરોધ રહેશે નહીં. તેથી, એવું કહી શકાય નહીં કે ઉધારલેદારો માટે કોઈ ઉપાય ઉપલબ્ધ નથી. જોકે, અમને જણાય છે કે શ્રી સાલ્વે દ્વારા કરવામાં આવેલી આ રજૂઆત સાચી નથી. કલમ ૩૪ નું પૂર્ણ વાચન દર્શાવે છે કે જે બાબતોના સંદર્ભમાં ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ નિર્ણય કરવા માટે સક્ષમ છે તે બાબતોના સંદર્ભમાં સિવિલ અદાલતની હકુમત 'આ કાયદા

હેઠળ એનાયત કરાયેલી કોઈપણ સત્તાના અનુસંધાનમાં લેવાયેલા અથવા લેવાના કોઈપણ પગલાં" ના સંદર્ભમાં પ્રતિબંધિત છે. કહેવાનો અર્થ એ છે કે, આ પ્રતિબંધ એવી બાબતોને પણ આવરી લે છે જેની નોંધ ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લઈ શકાય છે, ભલે તે દિશામાં કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ હજી સુધી કોઈ પગલું લેવામાં આવ્યું ન હોય. તે વધુ નોંધવું જરૂરી છે કે હકુમતનો પ્રતિબંધ એવી કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં છે જે બાબત ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ લઈ જઈ શકાય છે. તેથી, જે બાબતના સંદર્ભમાં પછીથી પણ પગલાં લેવામાં આવી શકે છે, સિવિલ અદાલતને તેની કોઈ કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખવાની હકુમત રહેશે નહીં. આમ સિવિલ અદાલતનો પ્રતિબંધ એવી તમામ બાબતોને લાગુ પડે છે જેની નોંધ ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લઈ શકાય છે, તે બાબતો સિવાય જેમાં કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ પહેલાથી જ પગલાં લેવાઈ ચૂક્યા છે."

૨૩. કલમ ૧૩, અગાઉ દર્શાવ્યા મુજબ, અદાલત કે ટ્રિબ્યુનલના હસ્તક્ષેપ વિના પરંતુ સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટની જોગવાઈઓ અનુસાર સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટના અમલીકરણ સાથે કામ કરે છે.

૨૪. સિક્યોર્ડ સંપત્તિઓ પર સિક્યોર્ડ કેડિટરની તરફેણમાં વૈધાનિક હિતનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે અને જ્યારે સિક્યોર્ડ કેડિટર સિક્યોર્ડ સંપત્તિઓ સામે આગળ વધવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે, ત્યારે કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) ઉધારલેનારના દેવાને સુરક્ષિત કરવા માટે વિવિધ પગલાં ધ્યાનમાં લે છે. કાયદા દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા પગલાંમાંથી એક ઉધારલેદારોની સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો કબજો લેવાનો છે, જેમાં લીઝ, એસાઈનમેન્ટ અથવા સિક્યોર્ડ સંપત્તિ વસૂલ કરવાના માધ્યમથી ટ્રાન્સફર કરવાનો અધિકાર શામેલ છે. કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં સંદર્ભિત કોઈપણ 'પગલા' થી નારાજ થયેલી કોઈપણ વ્યક્તિને કલમ ૧૭ હેઠળ ડીઆરટી સમક્ષ અપીલનો વૈધાનિક અધિકાર મળ્યો છે. કલમ ૩૪ નો શરૂઆતનો ભાગ સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે ડેટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલ અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ આ કાયદા હેઠળ નિર્ણય કરવા માટે સક્ષમ હોય તેવી 'કોઈપણ બાબતના સંદર્ભમાં' કોઈ સિવિલ અદાલતને કોઈ દાવો અથવા કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખવાની હકુમત રહેશે નહીં. કલમ ૩૪ માં સંદર્ભિત કોઈપણ બાબતના સંદર્ભમાં' શબ્દપ્રયોગ સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટની કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલા 'પગલા' ને આવરી લેશે. પરિણામે જો કોઈ નારાજ

વ્યક્તિને કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ ઉધારલેનાર દ્વારા લેવાયેલા કોઈપણ 'પગલાં' સામે કોઈ ફરિયાદ હોય, તો તેની પાસે ખુલ્લો ઉપાય ડીઆરટી અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પહોંચવાનો છે અને સિવિલ અદાલત સમક્ષ નહીં. આવી પરિસ્થિતિઓમાં સિવિલ અદાલતને સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટની કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ આવતી તે બાબતોના સંદર્ભમાં કોઈ દાવો કે કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખવાની કોઈ હકુમત નથી કારણ કે તે બાબતો ડીઆરટી અને એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલની હકુમત હેઠળ આવે છે. વધુમાં, કલમ ૩૫ કહે છે કે, જો સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટ અન્ય કાયદાઓ સાથે અસંગત હોય, તો તે અન્ય કાયદાઓ પર ઓવરરાઈડ કરે છે, જે સીપીસીની કલમ ૮ ને પણ આવરી લે છે.

૨૫. અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે સિક્યોરિટાઈઝેશન એક્ટની કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ સિક્યોર્ડ કેડિટર દ્વારા લેવાયેલા 'પગલાં' ના સંદર્ભમાં સિવિલ અદાલતની હકુમત સંપૂર્ણપણે બાકાત છે, જેની સામે નારાજ વ્યક્તિને ડીઆરટી અથવા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલનો અધિકાર છે, જેથી લેવાયેલા 'પગલાં' માં કોઈ ગેરકાયદેસરતા હતી કે કેમ તે નક્કી

કરી શકાય. પ્રસ્તુત કેસમાં, બેંકે માત્ર ઉધારલેદારોની સિક્યોર્ડ સંપત્તિઓ સામે જ કાર્યવાહી કરી છે જેના પર સિક્યોર્ડ સંપત્તિઓના સંદર્ભમાં સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટનું નિર્માણ કરતા પહેલા સામાવાળા ન. ૬ થી ૮ ના કોઈ અધિકારો નક્કી થયા ન હતા.

૧૮. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ગુપ્તાએ જોકે રજૂઆત કરી હતી કે તેમના અરજદારોના કિસ્સામાં, અરજદારો પાસેથી સિક્યોર્ડ સંપત્તિનો કબજો લેતા પહેલા રૂલ્સના નિયમ ૮ માં વિચાર્યા મુજબની ફરજિયાત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, અરજદારો સામે લેવાયેલા પગલાં હકુમત વિનાના કહી શકાય અને પગલું હકુમત વિનાનું હોવાથી, આ અદાલત ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની અસાધારણ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે. જોકે, અદાલતને જણાય છે કે કાયદા અથવા નિયમોની જોગવાઈઓના ભંગમાં સિક્યોર્ડ કેડિટર દ્વારા લેવાયેલું કોઈપણ પગલું કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ચકાસણીને પાત્ર બની શકે છે. કલમ ૧૭ ની ઉપ-કલમ (૨) શરતોના સંદર્ભમાં જોગવાઈ કરે છે કે સિક્યોરિટીના અમલીકરણ માટે સિક્યોર્ડ કેડિટર દ્વારા લેવાયેલા કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ પગલાં આ કાયદા અને તે હેઠળ બનાવેલા નિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર છે કે નહીં તે અંગે ટ્રિબ્યુનલ

વિચારણા કરશે. જો ટ્રિબ્યુનલને જણાય કે લેવાયેલા પગલાં કાયદા અથવા નિયમોની જોગવાઈઓથી વિપરીત છે તો તેની પાસે સંપત્તિનું સંચાલન પુનઃસ્થાપિત કરવાની અથવા સંપત્તિનો કબજો પુનઃસ્થાપિત કરવાની સત્તા પણ છે. તેથી, માત્ર એટલા માટે કે એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે સિક્કોર્ડ સંપત્તિનો કબજો લેતા પહેલા નિયમ ૮ ની ફરજિયાત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી, તે પોતે જ અપીલના વૈધાનિક ઉપાયને બાયપાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી.

૧૯. કનૈયાલાલ લાલચંદ સચદેવ અને અન્ય વિરૂદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય જે (૨૦૧૧) ૨ એસસીસી ૭૮૨ માં અહેવાલ થયેલ છે તેના કેસમાં, માયાદ્વાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા ૨૧ થી ૨૩ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:—

૨૧. ઈન્ડિયન ઓવરસીઝ બેંક અને અન્ય વિ. અશોક સાહ મિલ મા, નિર્ણય માટે આવેલો મુખ્ય પ્રશ્ન એ હતો કે શું ડીઆરટી પાસે કલમ ૧૩(૪) પછીની ઘટનાઓ પર વિચાર કરવાની અને ન્યાયનિર્ણય કરવાની હકુમત રહેશે કે કાયદાની કલમ ૧૭ ના સંદર્ભમાં તેનો વ્યાપ કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ વિચારાયેલા તબક્કા સુધી જ સીમિત રહેશે? કાયદાના પ્રકરણ ૩ માં સમાવિષ્ટ

જોગવાઈઓની, ખાસ કરીને કલમ ૧૩ અને ૧૭ ની તપાસ પર,
આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું:

'૩૫. આવી વ્યાપક સત્તાઓના દુરુપયોગને રોકવા માટે અને
બેંકો અથવા નાણાકીય સંસ્થાઓના ભાગ પરની ભૂલને કારણે
ઉધારલેનારને થતા પૂર્વગ્રહને રોકવા માટે, કલમ ૧૭ માં કેટલાક
ચેક્સ અને બેલેન્સ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે જે ઉધારલેનાર
સહિતની કોઈપણ વ્યક્તિને, જે સિક્યોર્ડ કેડિટર દ્વારા લેવાયેલા
કલમ ૧૩ ની ઉપ-કલમ (૪) માં સંદર્ભિત કોઈપણ પગલાંથી
નારાજ હોય, ઉપ-કલમ (૩) માં નિર્દિષ્ટ રાહતો માટે આવા
પગલાં લેવાયાની તારીખથી ૪૫ દિવસની અંદર બાબતમાં હકુમત
ધરાવતી ડીઆરટી સમક્ષ અરજી કરવાની પરવાનગી આપે છે.

૩૬. તેથી, ધારાસભાનો આશય સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે બેંકો અને
નાણાકીય સંસ્થાઓને તેમના લેણાંની વસૂલાત માટે સખત
સત્તાઓ આપવામાં આવી છે, ત્યારે બાબતમાં ન્યાયનિર્ણય કર્યા
પછી આવી કોઈપણ કાર્યવાહીને અમાન્ય જાહેર કરવા અને કબજો
ટ્રાન્સફર મેળવનારને સોંપી દેવાયો હોય તો પણ કબજો
પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે ડીઆરટીને અધિકાર આપીને આવી

સત્તાઓના કોઈપણ ભૂલભરેલા અથવા ગેરકાયદેસર ઉપયોગને સુધારવા માટે રક્ષણ પણ પૂરું પાડવામાં આવ્યું છે.

.....

૩૯. કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ વિચારાયેલા તબક્કા પછી સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર દ્વારા લેવાયેલા પગલાંમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની ડીઆરટી પાસે કોઈ હકુમત ન હતી તેવી અપીલકર્તાઓ વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સાથે અમે સંમત થવા કે તેને સ્વીકારવા અસમર્થ છીએ. બીજી બાજુ, કાયદો અલગ છે અને તે વિચારણા કરે છે કે કલમ ૧૩(૪) ના સંદર્ભમાં સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર દ્વારા લેવાયેલું પગલું ચકાસણી માટે ખુલ્લું છે અને તેને માત્ર ૨૬ જ કરી શકાતું નથી પરંતુ ડીઆરટી દ્વારા પૂર્વસ્થિતિ પણ પુનઃસ્થાપિત કરી શકાય છે."

(અમારા દ્વારા ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૨. પ્રશ્ન પરના કાયદાના ઉપરોક્ત કથન સાથે અમે આદરપૂર્વક સંમત છીએ. એ સ્પષ્ટ છે કે કાયદાની કલમ ૧૪ હેઠળનું પગલું એ કલમ ૧૩(૪) ના તબક્કા પછી લેવાયેલું પગલું છે, અને તેથી, તે કાયદાની કલમ ૧૭(૧) ના દાયરામાં આવશે. આમ, કાયદો પોતે

જ ડીઆરટી સમક્ષ અપીલની જોગવાઈ કરીને, કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળના પગલાથી પ્રભાવિત ઉધારલેનાર અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ માટે એક અસરકારક ઉપાય ધ્યાનમાં લે છે.

૨૩. તેથી, અમારા મતે, ઉચ્ચ ન્યાયાલયે અરજદારો માટે કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ અસરકારક ઉપાય ઉપલબ્ધ હતો તે કારણસર અરજી યોગ્ય રીતે ફગાવી દીધી હતી. એ સુપ્રસ્થાપિત છે કે જો કોઈ નારાજ વ્યક્તિ માટે અસરકારક વૈકલ્પિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય તો સામાન્ય રીતે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬/૨૨૭ હેઠળની રાહત ઉપલબ્ધ નથી. (જુઓ: સાધના લોધ વિ. નેશનલ ઈન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ અને અન્ય, સૂર્યા દેવ રાય વિ. રામ ચંદર રાય અને એસબીઆઈ વિ. અલાઈડ કેમિકલ લેબોરેટરીઝ.)

૨૦. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૧૪૩૭ / ૨૦૧૪ માં, બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અરજી પોષણક્ષમ નથી તેવી દલીલના સંદર્ભમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપનીએ કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ પગલાં લેવા માટે વૈધાનિક રીતે જરૂરી હોય તે રીતે કાર્ય કરવાનું છે અને તેથી, એવું કહી શકાય નહીં કે રિટ અરજી પોષણક્ષમ નથી. પરંતુ, વૈધાનિક

ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવાથી, અદાલત બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકશે નહીં. જોકે, અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા- રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા લેવાયેલું આક્ષેપિત પગલું નાણાકીય સહાય વસૂલ કરવા માટે નથી, પરંતુ રૂ. ૧૦ કરોડના લેણાં વસૂલ કરવા માટે છે જે સામાવાળા કંપની દ્વારા સ્વતંત્ર રીતે ધીરવામાં આવ્યા હતા, તેને બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થા કે સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર કહી શકાય નહીં અને તેથી, સામાવાળા નં. ૧ કંપની પાસે અરજદારો પાસેથી રૂ. ૧૦ કરોડના લેણાં વસૂલ કરવા માટે કાયદા હેઠળ કોઈ પગલાં લેવાની કોઈ હકુમત નથી. વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી સોપારકરે જોકે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩(૪) હેઠળ અરજદારો સામે લેવાયેલા પગલાં નાણાકીય સહાયના પુનઃરચના કરાયેલા લેણાં વસૂલ કરવા માટે છે, જેની બિન-ચુકવણી માટે સામાવાળા નં. ૧ કંપની ડીમ્ડ લેન્ડર અને સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર તરીકે અરજદારો સામે કાયદાની કલમ ૧૩ ની જોગવાઈઓ હેઠળ પગલાં લેવા માટે હકદાર છે. શ્રી સોપારકરે મૂળ ઉધારલેનારને અને અરજદાર જે ગીરો મુકનાર છે તેને કાયદાની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ જારી કરાયેલી નોટિસની સામગ્રી તરફ અદાલતનું ધ્યાન દોર્યું જેથી એ દર્શાવી શકાય કે મેળવેલી લોનની પુનઃરચના કરવાના હેતુથી અરજદારને રૂ. ૧૦ કરોડની વધારાની લોન આપવામાં આવી હતી. તેમણે સામાવાળા નં. ૧ ના સોગંદનામા તરફ પણ અદાલતનું ધ્યાન દોર્યું જેથી લીધેલા સ્ટેન્ડને સમર્થન આપી શકાય કે ઉધારલેનારને વધારાની સગવડ

મંજૂર કરવી એ લેણાંની પુનઃરચનાનો એક ભાગ હતો. તેઓ અદાલતને જવાબના સોગંદનામા સાથે જોડેલા એનેકચર- આરજ ખાતેના એક દસ્તાવેજ પર પણ લઈ ગયા, જે ઉધારલેનાર કંપનીના ચેરમેનને સંબોધિત તારીખ ૧૩.૯.૨૦૧૦ નો પત્રવ્યવહાર છે, જેમાં જણાવાયું છે કે પક્ષકારો વચ્ચે સંમત થયેલી શરતો અને નિયમો પર, લેણાંની પુનઃરચનાના ભાગરૂપે વધારાની સગવડ મંજૂર કરવામાં આવી હતી. આવી વધારાની સગવડ માટેની શરતો અને નિયમો ધરાવતા કહેવાયેલા પત્રવ્યવહારમાં સંદર્ભિત એનેકચરની નકલ પાના ૧૩૩ પર મુકાયેલી મળી આવે છે.

૨૧. અદાલતને જણાય છે કે જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા લેવાયેલું સ્ટેન્ડ એવું છે કે ઉધારલેનારને રૂ. ૧૦ કરોડની નાણાકીય સહાય આપવી એ ઉધારલેનારને આપેલી સ્વતંત્ર લોન ન હતી પરંતુ પુનઃરચના કરાયેલી લોનનો ભાગ હતી જે લેણાં/ નાણાકીય સહાયની પુનઃરચના માટે કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તે અરજદાર દ્વારા લેવાયેલા સ્ટેન્ડથી વિપરીત લેવાયેલું સ્ટેન્ડ છે અને વિવાદને જન્મ આપે છે જે માત્ર દસ્તાવેજી પુરાવા સહિતના પુરાવાઓ પર વિચારણા કરીને કે તેનું મૂલ્યાંકન કરીને જ ઉકેલી શકાય છે અને આ અદાલત ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તથ્યોના વિવાદિત પ્રશ્નોમાં જઈ શકે નહીં. જોકે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ સિક્યોરિટાઈઝેશન અથવા રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની દ્વારા મેળવેલી

નાણાકીય સહાયના સંદર્ભમાં જ પગલાં લઈ શકાય અને સામાવાળા નં. ૧ કંપની બેંક કે નાણાકીય સંસ્થા નથી અથવા તે 'સિક્યોર્ડ ક્રેડિટર' ની વ્યાખ્યાને સંતોષશે નહીં કારણ કે અરજદારો સામે કાયદાની કલમ ૧૩(જ) હેઠળ લેવાયેલા પગલાં સિક્યોર્ડ દેવા માટે નથી પરંતુ સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ધીરવામાં આવેલી સ્વતંત્ર લોનના લેણાં વસૂલ કરવા માટે છે, છતાં સામાવાળા નં. ૧ એ રેકૉર્ડ પર મૂકેલા સમર્થક દસ્તાવેજો સાથે સ્ટેન્ડ લીધા પછી કે અરજદારને આપવામાં આવેલા રૂ. ૧૦ કરોડ એ નાણાકીય સંપત્તિની પુનઃરચનાનો ભાગ હતા, જ્યારે અરજદારો સામે કાયદાની કલમ ૧૩(જ) હેઠળ લેવાયેલા પગલાં સામે કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ વૈધાનિક અપીલનો ઉપાય અરજદારો માટે ઉપલબ્ધ હોય ત્યારે અદાલત આવા તથ્યના વિવાદિત પ્રશ્નમાં પ્રવેશ કરશે નહીં.

૨૨. ભારત સ્ટીલ ટ્યુબ્સ લિમિટેડ વિરૂદ્ધ આઈએફસીઆઈ લિમિટેડ જે (૨૦૧૦) ૧૪ એસસીસી ૭૭ માં અહેવાલ થયેલ છે તેના કેસમાં, માયાદ્વાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા ૩૨ અને ૩૩ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:—

૩૨. આ કેસમાં, આપણી પાસે એવી પરિસ્થિતિ છે જેમાં
અરજદાર— કંપની દ્વારા પંજાબ નેશનલ બેંક પાસેથી નાણાં ઉધાર

લેવામાં આવ્યા હતા જે તે પૂર્ણપણે પરત ચૂકવવામાં અસમર્થ હતા. આખરે, અરજદાર- કંપની અને પંજાબ નેશનલ બેંક વચ્ચે રૂ. ૨૬.૧૬ કરોડની રકમ માટે વન-ટાઈમ સેટલમેન્ટ થયું. કહેવાયેલી રકમમાંથી, અરજદાર- કંપનીએ રૂ. ૧૩.૮૦ કરોડની રકમ ચૂકવી અને બાકીની રકમ ચૂકવવામાં ડિફોલ્ટ કયું. તેણે પંજાબ નેશનલ બેંકના તમામ લેણાં ચૂકવવા માટે એસીઈ સાથે કરાર કર્યો, જે તેણે ચૂકવી દીધા. તેથી, બેંકના તમામ લેણાં સંતોષાયા, પરંતુ અરજદાર- કંપની દ્વારા એસીઈ ની તરફેણમાં એક નવી જવાબદારી ઊભી કરવામાં આવી જેણે તેના અધિકારો આઈએફસીઆઈ લિમિટેડને સોંપ્યા. અગાઉ સમજાવ્યા મુજબ, સાર્ફેસી એક્ટ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૩ ના આધારે, એસીઈ જેવી રિકન્સ્ટ્રક્શન કંપની સિક્યોરિટાઈઝેશનનો વ્યવસાય કરવા માટે હકદાર રહેશે.

૩૩. તેથી, અમે શ્રી અંધ્યારજનાની આ રજૂઆતથી પ્રભાવિત થયા નથી કે એકવાર બેંકના લેણાં ચૂકવાઈ ગયા અને અરજદાર- કંપની દ્વારા એસીઈ સાથે અલગ વ્યવસ્થા કરવામાં આવી, ત્યારે આ કાયદાની કલમ ૧૩(૨) હેઠળની માંગણીનો અંત આવ્યો અને અરજદાર- કંપની સાથેની સમજૂતીના મેમોરેન્ડમમાં એસીઈ

નો હિત પ્રાપ્ત કરનાર આઈએફસીઆઈ લિમિટેડ, સાર્ફેસી એક્ટ
હેઠળ અરજદાર- કંપની સામે પગલાં લઈ શકે નહીં. એમાં કોઈ
વિવાદ નથી કે આઈએફસીઆઈ લિમિટેડ એક નાણાકીય સંસ્થા
છે જે અરજદાર- કંપની પાસેથી વસૂલવા પાત્ર લેણાંમાં એસીઈ
ના હિતની એસાઈની છે.

૨૩. ઉપરોક્તના પ્રકાશમાં અને અરજીઓમાં આક્ષેપિત પગલાં સામે
કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ તમામ અરજદારો માટે અપીલનો વૈધાનિક ઉપાય
ઉપલબ્ધ હોવાથી, અરજીઓ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવતી નથી અને રદ કરવામાં
આવે છે, યોગ્ય ફોરમ સમક્ષ વૈકલ્પિક ઉપાય મેળવવા માટે અરજદારો માટે ખુલ્લું
રાખવામાં આવે છે. નિયમ રદ કરવામાં આવે છે.

૨૪. આ તબક્કે, અરજદારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટો
ઉપલી અદાલતમાં પહોંચવા માટે સક્ષમ બનવા ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળા
માટે વચગાળાની રાહત ચાલુ રાખવા વિનંતી કરે છે. સામાવાળાઓ માટે હાજર
રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટો દ્વારા આવી વિનંતીનો વિરોધ કરવામાં આવે છે. જોકે
અદાલતને જણાય છે કે આ બાબતોનો આખરી નિર્ણય ન થાય ત્યાં સુધી
વચગાળાની રાહત અમલમાં રહી હોવાથી, જો વચગાળાની રાહત આજથી ત્રણ
અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે લંબાવવામાં આવે તો સામાવાળાઓને કોઈ

પૂર્વગ્રહ થશે નહીં. આથી, નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે ઉપલી અદાલતમાં પહોંચવા માટે અરજદારોને સક્ષમ બનાવવા આજથી ત્રણ અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે અરજદારોની સિક્યોર્ડ સંપત્તિના સંબંધમાં તેમની સામે કોઈ કડક પગલાં લેવામાં આવશે નહીં.

૨૫. મુખ્ય અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, સિવિલ અરજી તે મુજબ નિકાલ થાય છે.

સહી/–

(સી. એલ. સોની, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

ઓમકાર

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.